

IV. АНАЛИЗА ЕФЕКТА

1. Одређивање проблема који закон треба да реши

Стратешка процена утицаја уређена је Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 135/04). У току примене закона примећене је да постоје извесни проблеми у примени, посебно у односу на усклађивање са одредбама Директиве 2001/42/ЕЗ, као и са секторским законима из области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, на које се односи стратешка процена утицаја. Проширење обима примене стратешке процене утицаја на животну средину, поред планова, програма и основа и на виша планска документа као што су секторске стратегије.

2. Циљеви који се доношењем закона постижу

Закон о статешкој процени утицаја на животну средину је још један од закона који је припремљен у поступку усклађивања домаће легислативе са прописима Европске уније, којим се ова област уређује целовито, полазећи од начела садржаних у сету законских прописа из области заштите животне средине. Предвиђеним изменама се јасније разграничавају надлежности, пре свега у делу који се односи на израду планова, програма и стратегија и израду акционих планова. Проширење обима примене стратешке процене утицаја на животну средину, поред планова, програма и основа и на виша планска документа као што су секторске стратегије.

Такође, уочена је и потреба за усаглашавање Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину са секторским законима код којих није прописана процедура учешћа јавности и заинтересованих органа и организација у оквиру процеса доношења планова, програма и основа, као и потреба да се прецизније уреди процес израде стратешке процене утицаја на животну средину и јасно дефинише улога различитих актера у том процесу. То се посебно односи на доношење одлуке о изради стратешке процене, избору носиоца израде извештаја о стратешкој процени и надзору над спровођењем Закона.

3. Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема

Будући да је Законом о заштити животне средине децидирано прописано да се одрживо управљање природним вредностима и заштита животне средине уређује тим законом и посебним законима и другим прописима којима се, између осталог уређује и стратешка процена утицаја на животну средину, као и с обзиром на природу проблема - системско уређивање области заштите животне средине, друге могућности нису биле разматране.

4. Зашто је доношење закона најбоље за решавање проблема

Доношењем Закона о изменама и допунама Закона о стратешкој процени утицаја у животној средини уредиће се права и обавезе на свим нивоима одлучивања, односно разграничење надлежности, којима се успоставља оквир за

одобравање будућих развојних пројеката одређених прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.

5. На кога и како ће највероватније утицати решења предложена у закону

С обзиром на материју коју регулише, решења предложена у Закону утицаће пре свега на органе и организације надлежне за доношење планова програма, основа и стратегија. Закон регулише поступак стратешке процене утицаја планова, програма и основа који могу имати значајне утицаје на животну средину, садржај извештаја о стратешкој процени утицаја на животну средину, учешће заинтересованих органа и организација и јавности, прекогранично обавештавање за планове и програме који могу имати значајне утицаје на животну средину друге државе, надзор и друга питања од значаја за процену утицаја на животну средину.

Закон утврђује да се процена утицаја на животну средину обавезно израђује за планове, програме и основе који се планирају и реализују у простору, а могу да доведу до загађивања чинилаца животне средине или представљају ризик по животну средину и здравље људи. Стратешка процена утицаја на животну средину израђује се за планове и програме из области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, телекомуникација, туризма, очувања природних станишта и дивље флоре и фауне. Извештај о стратешкој процени утицаја је саставни део планске документације.

6. Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не предвиђа посебне трошкове за грађане, као ни за привреду, мала и средња предузећа.

7. Да ли су позитивни ефекти доношења закона такви да оправдавају трошкове

С обзиром на циљеве које би требало Законом стратешкој процени утицаја у животној средини остварити (обезбеђивање животне средине и унапређивање одрживог развоја интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступку припреме и усвајања програма и планова, као и спровођење начела одрживог развоја, интегралности и предострожности у поступцима заштите животне средине) који су постављени у јавном интересу, односно у интересу очувања здравља грађана и животне средине у целини, то позитивни ефекти доношења закона оправдавају трошкове. Ово посебно важи за предузимање превентивних мера које су се, посматрано на дуже време, увек показале као вишеструко оправдане.

8. Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину, с обзиром на материју коју уређује, нема за циљ стимулацију нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију.

9. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону

Имајући у виду да је основни закон на снази пет година , и да су у току примене примећени проблеми у примени закона од стране надлежних органа и организација, у текст већ уграђене бројне сугестије и предлози, а ради лакше примене закона.

10. Које ће мере током примене закона бити предузете да би се остварили разлози доношења закона

На основу предложених измена биће усаглашене одредбе Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину са секторским законима код којих није прописана процедура учешћа јавности и заинтересованих органа и организација у оквиру процеса доношења планова, програма и основа и прецизније ће се уредити процес израде стратешке процене утицаја на животну средину и јасно дефинисати улога различитих актера у том процесу. То се посебно односи на доношење одлуке о изради стратешке процене, избору носиоца израде извештаја о стратешкој процени и надзору над спровођењем Закона.